Aktuellt från Strömstad akademi Nr 2018-06
News from Strömstad Academy No. 2018-06
30 juni 2018

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta *Editor's corner*

Juni månads vetenskapliga krönika i Strömstads Tidning den 19 juni skrevs av **rektor och fysiker Lars Broman.** Han presenterar huvuddragen i Strömstad akademis första tio år.

Förslag till nya krönikor i Strömstads Tidning under 2018 skickas till Mariana Back med address: mariana.back@tekniskamuseet.se.

Strömstads Tidning har genom journalist Marita Adamsson följt stora delar av Vetenskapsfestivalen i Strömstad den 18-21 juni. Flera nya ledamöter blev installerade, bl. a. hedersprofessor Ole Petter Ottersen vid Karolinska Institutet. Tidningen publicerade den 21 juni ett stort uppslag under rubriken ”Massor av idéer finns för att rädda jorden”. Rektor Lars Broman har lagt ned ett ofantligt förberedande arbete inför denna vällyckade vetenskapshögtid. Inför nästa års högtid planeras en organisationskommitté.

Didaktiker Åsa Morberg tar upp en kritisk granskning av den svenska regeringens förslag att införa ämnesbetyg i den svenska gymnasieskolan.

Ekonomiprofessor Rune Wigblad är en aktiv debattör i olika tidningar. Han argumenterar för en statlig utredning om en kommande satsning på magnettåg i Sverige. Dessa tåg som redan byggs i Asien går betydligt snabbare än höghastighetståg, kan byggas snabbare, kommer fram exakt i tid, kräver avsevärt mindre energi, lägre investerings- och underhållskostnader och blir billigare för resenärerna. Magnettåg skulle kunna avverka sträckan Borås-Göteborg på tio miuter i stället för 25 minuter med höghastighetståg.

För egen del deltog jag i den trettiofjärde nordiska etnolog- och folkloristkonferensen i Uppsala den 12-15 juni. Jag föreläste i två olika paneler om ”Omkomna på havet. Från skräck till heder och minne i folklig tradition” respektive “Health and Illness in a Coastal District of Western Sweden in the Nineteenth Century”.

Rektor och fysiker Lars Broman presenterar.

Ryggkirurg och styrelseordförande Peter Fritzell rapporterar om aktuella nyheter inom Strömstad akademi.

Barnläkare Gudmund Bergqvist informerar om Kosterhavsfestivalen den 20-30 juli 2018 med många utomhuskonserter.

Informatikprofessor Per Flensburg tar upp den principella frågan om värdet av vetenskaplig publicering om ingen läser vad man skriver. Är antalet citeringar ett värdelöst

mått på vetenskaplig kompetens och framgång? Hur skall forskare på bästa sätt kunna nå ut med sitt budskap?

Museiintendent Mariana Back inbjuder till den internationella konferensen *Bridges Stockholm 2018. Mathematics, Art, Music, Architcture, Education, Culture* som äger rum den 25-28 juli i Stockholm. Lägg särskilt märke till att cirka fem ledamöter i Strömstad akademi erbjuds att delta utan att erlägga konferensavgiften på cirka 3 000 kronor.

Energi- och teknologforskare Angelika Basch informerar om forskningsorganisationen Forum Alpbach i Österrike. Vid sammankomster varje sommar diskuteras vetenskap, ekonomi och politik. Konferensspråket är engelska med möjlighet till simultantolkningar.

Psykologiprofessor Gudrun Olsson informerar om möjligheten för svenska forskare och kulturarbetare att hyra gästbostad vid Svenska institutet i Kavalla i norra Grekland. E-mail: kavallahuset@sia.gr

Arbetet med den nya hemsidan fortsätter i samarbete med webredaktör Jan Ternhag. Från den 25 maj infördes nya bestämmelser om hantering av personuppgifter.

Som information vill jag meddela att man kan anordna en gratis telefonkonferens med upp till fem deltagare. Alla ringer telefonnummer 08 5000 5000. Därefter knappar man in en sexsiffrig kod t ex 11 12 13 som man kommit överens om i förväg.

Jag vill inskärpa en tidigare uppmaning till alla ledamöter att kontrollera och komplettera uppgifterna om er på hemsidan. Försök också värva nya medlemmar till akademin, inte minst kvinnor. Skicka in förslag till rektor Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

Jag önskar nya bidrag till julinumret av Nyhetsbrevet med deadline den 28 juli 2018 under adressen anders.gustavsson@ikos.uio.no. Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha ett abstract på engelska.

Sänd också bidrag till Akademins skriftserie *Acta Academiae Stromstadiensis, AAS*, under adressen: gudmundberggvist@hotmail.com.

June's scientific chronicle in Strömstad's newspaper on 19 June, was written by ***rector and physicist Lars Broman****. He presents the main features of Strömstad Academy's first ten years.*

Proposals for new chronicles in Strömstad's newspaper in 2018 may be sent to Mariana Back with address: mariana.back@tekniskamuseet.se.

Strömstad's newspaper has, through the journalist Marita Adamsson, followed many parts of the Science Festival in Strömstad on 18-21 June. Several new members were installed, p. a. Honorary Professor Ole Petter Ottersen at Karolinska Institutet. On 21 June, the newspaper published a big spread under the heading "Lots of ideas exist to save the earth". Rector Lars Broman has put an enormous preparatory work ahead of this successful science festival. A organizing committee is scheduled for next year's festival.

Didactics Åsa Morberg *addresses a critical review of the Swedish government's proposal to introduce subject marks in the Swedish upper secondary school.*

Economics professor Rune Wigblad *is an active debater in various newspapers. He argues for a government investigation on a future venture on maglev trains in Sweden. These trains already built in Asia go twice as fast as high-speed trains, can be built faster, arrive exactly in time, require significantly less energy, lower investment and maintenance costs, and will become cheaper for the passengers. Maglev trains could cope with the distance Borås-Göteborg on ten minutes instead of 25 minutes by high-speed trains.*

For my part, I participated in the thirty-fourth Nordic ethnology and folklore conference in Uppsala on 12-15 June. I lectured in two different panels about "Perishing on the sea. From

fear to honor and memory in popular tradition" and "Health and Illness in a Coastal District of Western Sweden in the Nineteenth Century".

Surgeon and chairman of the board Peter Fritzell *reports on current news within Strömstad Academy.*

Pediatrician Gudmund Bergqvist *informs about a Festival on 20-30 July 2018 on the island of Koster with many outdoor concerts.*

Informatics professor Per Flensburg *addresses the basic issue of the value of scientific publication if no one reads what you write. Is the number of quotes a worthless measure of scientific competence and success? How should researchers best present their messages?*

Museum curator Mariana Back *invites to the international conference Bridges Stockholm 2018. Mathematics, Art, Music, Architcture, Education, Culture, which takes place on 25-28 July in Stockholm. Note that approximately five members of the Strömstad Academy are offered to participate without paying a conference fee of approximately SEK 3000.*

Energy and technology researcher Angelika Basch *informs about the Alpbach research organization in Austria. At meetings each summer, science, economics and politics are discussed. The conference language is English with the possibility of simultaneous interpretations.*

Psychology professor Gudrun Olsson *informs about the possibility for Swedish researchers and cultural workers to rent a guesthouse at the Swedish Institute in Kavalla, northern Greece. E-mail: kavallahuset@sia.gr*

The work on the new website continues designed with the help of webeditor Jan Ternhag. The website will also get an English version.

As information, I would like to announce that you can arrange a free of charge conference call with up to five participants. Everyone rings the telephone number 08 5000 5000. Then you enter a six-digit code, eg 11 12 13 which has been agreed in advance.

I want to urge a previous call for all members to verify and complete information on your websites. Also try to recruit new members to the Academy, not least women. Send suggestions to Rector Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

I wish new contributions to the June issue of the Newsletter sent to my address with deadline 28 July 2018: anders.gustavsson@ikos.uio.no. Send short articles, opinion articles and/or reviews of new scientific literature. Swedish contributions shall have an abstract in English.

Please, send also contributions to the Academy's publication series Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, to the address: gudmundbergqvist@hotmail.com.

Bästa hälsningar, Best regards, Anders Gustavsson

Peter Fritzell: Från er ordförande *From your Chair*

Kollegor i Strömstad akademi,

Veckan före midsommar genomfördes den årliga vetenskapsfestivalen i Strömstad, som denna gång också var akademins tio-årsjubileum. Första dagens Styrelse- och Årsmöte bekräftade akademins ökande betydelse i linje med dess syfte, att tjäna som en hemvist åt forskare från olika discipliner, äldre såväl som yngre, samt att stimulera till fortsatt forskning. Akademin kunde räkna in tjugo nya ledamöter så att antalet nu är uppe runt 150 från 15 länder representerande ett trettio-tal olika discipliner.

Akademin finns översiktligt presenterad i en folder som också bifogas i uppdaterat skick i detta nyhetsbrev. Det är alltså foldern i junibrevet som gäller, och inte den i aprilnumret. Det är viktigt eftersom det i aprilnumret anges en felaktig adress för den som vill söka medlemskap i akademin. Vill man komma i kontakt med rektor är den korrekta adressen: akademi@stromstadakademi.se

Akademins Verksamhetsberättelse för det gångna året, liksom Verksamhetsplanen för det kommande året kommer på hemsidan. Ekonomin diskuterades både på styrelse- och årsmötet, och det är allas mening att vi nu måste göra vad vi kan för att ekonomisera verksamheten. AU och Styrelsen kommer under hösten att undersöka olika möjligheter.

Detta beror på att arbetet med att få allt att fungera i akademin har ökat, både i takt med fler åtaganden, och i och med att allt fler ledamöter ansluter sig, också internationella forskare. Så invaldes till exempel för första gången en ny ledamot, den österrikiska forskarkollegan Angelika Basch, som suppleant i styrelsen. Detta ökar trycket på att vi löpande översätter alla dokument till engelska. Styrelsen arbetar med att bilda en arbetsgrupp som sköter översättningar, men vi måste nog vara beredda att betala för den tjänsten.

Andra arbeten som i framtiden kommer att behöva ersättas, i den mån detta inte redan sker, är Hemsidan och dess löpande uppdatering. Kurser i akademins namn har initierats. Till exempel postgymnasiala som skall ge unga i Strömstad intresse av att utbilda sig vidare efter gymnasiet. Dessa kurser planeras ske i samarbete med Högskolan Väst i Trollhättan och med Strömstad kommun inom ramen för den nybildade Kommunakademin i regionen. Här kommer också ekonomi in i bilden.

Vidare tillkommer resor, kost och logi för ledamöter som utför arbete för akademin. Deltagande och anordnande i/av för akademin viktiga nationella och internationella konferenser kan behöva ersättas, liksom sekreterar- och kassörssysslor. Ett önskemål som också framkommit är simultantolkning under vetenskapsfestivalen.

Allt sammantaget bedömer Styrelsen att ett anslag på tre miljoner SEK (300 000 Euro) behövs för att stabilisera funktionerna och det arbete som idag utförs huvudsakligen ideellt.

Under juni har kontakt igen tagits med riksdagens utbildningsutskott, och vi har fått positiv återkoppling att man vill träffa oss igen efter det svenska riksdagsvalet senare i höst. Vi avser att diskutera akademins ökade engagemang såväl nationellt som internationellt, och också där framföra önskemål om en egen ekonomi. Sammankomsten kommer att ske inom ramen för Rifo; https://v-a.se/2015/01/rifo-sallskapet-riksdagsledamoter-och-forskare/

Vår hedersprofessor Bodil Jönsson har under våren inkommit med förslag på att akademin skulle kunna dela upp det utåtriktade arbetet i två delar; ett lokalt med inriktning på Strömstadsregionen och ett nationellt/internationellt. Detta känns angeläget att diskutera vidare i Styrelsen och i Arbetsutskottet under hösten.

Under Vetenskapsfestivalen hade vi i år under den ena vetenskapsdagen satsat på fyra sammanhållna seminarier med flera föredragare i varje, för att på så sätt fördjupa kunskapen om de teman som diskuterades. Teman kunde på detta vis belysas utifrån olika, för helheten viktiga, perspektiv. Den andra dagen genomfördes också med teman med flera kortare

presentationer på sedvanligt vis. Detta kombinerade upplägg föll väl ut och vi avser preliminärt att fortsätta på samma sätt nästa år.

Vi avser också att fortsätta arbetet med att intressera media för akademins verksamheter. I år hade Strömstads tidning valt att bevaka festivalen, och flera uppslag i tidningen belyste de olika programpunkterna. Norska media skall vi också kontakta.

Till slut vill jag tacka alla som medverkat till att göra Vetenskapsfestivalen i Strömstad till en så positiv upplevelse! Detta gäller inte minst AU med Lars Broman, Anders Gustavsson och Mariana Back. Och på plats Sven och Christina Moosberg, Margareta Fredriksson och Rosa Jörgensson.

Vi ser fram mot nästa verksamhetsår, och vi siktar redan in oss på festivalen 2019 som kommer att genomföras i Strömstad vecka 25, måndag – torsdag 17-20/6.

Med hopp om en fortsatt härlig sommar (Sverige gick ju vidare i fotbolls-VM igår så det kan bli hur härligt som helst!)

Colleges in Strömstad Academy,

The week before Midsummer, the annual Academic Festival in Strömstad was held, which this time was also the Academy's ten-year anniversary. The first day's Board and Annual Meeting confirmed the increasing importance of the Academy, in line with its purpose, to serve as a residence for researcher, older as well as younger, from different disciplines, and to stimulate further research. The Academy noted an additional twenty new members so that the number of members is now around 150 from 15 countries representing about thirty different disciplines.

The academy is briefly presented in a folder that is also attached in an updated version in this Newsletter. It is therefore the folder in June that should be used, and not the one in the April issue. This is important because the April number indicates an incorrect address for those who want to apply for membership at the Academy. If you want to get in touch with the Principal, the correct address is: akademi@stromstadakademi.se

The Academy's Activity Report for the past year, as well as the Plan for the coming year, will be available on the website. The economy was discussed at both the board and the annual meeting, and it is everybody's opinion that we must now do what we can to finance the Academy. AU and the Board will in the upcoming fall investigate different possibilities.

This is because the work with getting everything to function in the Academy has increased, both in line with more commitments, and as more and more members join, also international researchers. For example, for the first time, a new member, Austrian research colleague Angelika Basch, was elected as an alternate member of the Board. This increases the pressure that we continuously translate all documents into English. The Board is working on setting up a working group that can deal with this, but we must be prepared to pay for that service.

Other jobs that probably will need to be reimbursed in the future, as far as this is not already happening, is the homepage and its ongoing update. Courses in the Academy's name have been initiated. For example, post gymnasiums that will give young people in Strömstad an increased interest in continuing their education after high school. These courses are planned in collaboration with the University of West Trollhättan and with the municipality of Strömstad within the framework of the newly formed Municipal Academy (Kommunakademin) in the region. Here, too, economy comes into the picture.

Other issues are travelling and lodging for members who do work for the Academy. Participation and organization in / of the Academy important national and international conferences may need to be reimbursed, as well as the work of secretaries and treasurer. A

suggestion is that we should also arrange simultaneous interpretation during the science festival.

Overall, the Board estimates that an allocation of three million SEK (300,000 Euro) is needed to stabilize the functions and work currently carried out mainly ideally.

In June, contact has again been made with the parliamentary education committee, and we have received positive feedback to meet with the Academy again after the Swedish parliamentary election later this fall. We intend to discuss the increased involvement of the Academy, both nationally and internationally, and express our need for an own economy. The meeting will take place within the framework of Rifo; https://v-a.se/2015/01/rifo-sallskapet-riksdagsledamoter-och-forskare/

Our honorary professor Bodil Jönsson, in the spring, has come up with the suggestions that the Academy could divide the outward work into two parts; one local with a focus on the City of Strömstad and one national / international. This is important to discuss further in the Board and in the Work Committee in the fall.

During the Science Festival this year, during the first day we used four co-organized seminars with several lecturers in each, thus deepening the knowledge of the topics discussed. In this way, the themes could be highlighted by various, important perspectives. The second day was also conducted with themes with several shorter presentations in the usual way. This combined structure was successful, and we intend to continue in the same way next year.

We also intend to continue to approach and interest media for the Academy's activities. This year, Strömstad's newspaper had chosen to cover the Festival activities, and several articles in the newspaper highlighted the various program items. In the future we will approach also other national newspapers, including Norwegian media.

Finally, I would like to thank all those who helped making the Science Festival in Strömstad 2018 such a positive experience! This applies not least to AU with Lars Broman, Anders Gustavsson and Mariana Back. And on site Sven and Christina Moosberg, Margareta Fredriksson and Rosa Jörgensson.

We are already aiming at the 2019 festival which will be held in Strömstad week 25, Monday - Thursday 17-20 / 6.

With hope for a continuous lovely summer (Sweden proceeded in the World Cup yesterday so it can certainly be lovely!)

Peter Fritzell

Lars Broman: Från er rektor *From your Vice Chancellor*

Apologies for changing the regular entrance photo of the City Hall to a more recent one. The children in front of the building happen to be 3 of my 10 grandchildren.

Many thanks to all of you who made our Academic Festival and 10-year Anniversary to a successful event. My thanks go to all of you in Strömstad who work with many details from putting Skagerack to our disposal and providing reception buffet, lunches and gala dinner to singing for us during the show Love and time *and guiding us during our historic excursion. My thanks also go to all participants in the Festival, both Fellows and guests, and maybe especially to you who travelled from four different continents to be delegates. I was pleased to be able to show you a real traditional Swedish midsummer with raising a maypole and watching the dance around it, followed by equally traditional dinner with pickled* matjessill *herring, beer and aquavit, and strawberries for dessert. I'll write more in the next issue!*

Larry Kazmerski, Angelika Basch, Salah Arafa, Gouri Datta and me cheering.

Rune Wigblad: Ännu mera om magnettåg

Jag fick in en debattartikel i Dagens Samhälle 17/6 där jag även nämner Magnettåg:

https://www.dagenssamhalle.se/debatt/ta-bort-alla-tunnlar-nya-stambanor-22669

Klockan är 1 minut i 12 för Ostlänken. Därför är mitt inlägg i Dagens Samhälle om att pausa Ostlänken nu eller aldrig, enligt min uppfattning.

Trafikverket startar enligt planen upphandlingen av Ostlänken i augusti - upphandlingen sker i små delar med början i augusti:
1. Ostlänken, Framtagande av järnvägsplan, MKB, systemhandling och tillståndsärenden för sträckan genom Linköpings tätort och nytt resecentrum.
2. Ostlänken OL2411 Entreprenad utbyte av Ättetorpsbron vid Åby.
3. Ostlänken OL2600 Entreprenad Norrköpings nya godsbangård, anläggning och BEST

Trevlig läsning!

PS Under dagen har jag fått ytterligare två debattinlägg publicerade!!! /Rune W

https://www.etc.se/debatt/sa-enkelt-slipper-vi-tagkaos

http://www.bt.se/debatt/boras-goteborg-pa-10-minuter/

Per Flensburg: Intryck efter första mötet med Strömstad akademi

Jag hade under dagarna 18-20 juni 2018 förmånen att bevista Strömstads akademis högtid och dessutom bli installerad som professor i informatik. Här kommer några spontana reflektioner från dessa tre minnesvärda dagar.

Sällan har jag träffat så många spännande och intressanta människor på så kort tid! Sällan har jag känt mig så välkomnad och hemmastadd redan från första början! Det var också sällan jag lärde mig så mycket på så kort tid! Detsamma gäller min fru. Hon har inte disputerat men jobbat inom akademin i nästan hela sitt liv. När vi åkte hem efter varje dag upprepade hon hela tiden: Tänk att man kan ha så roligt! Tänk att det finns så intressanta människor! Och vi lade bägge till: Tänk att det kan finnas så mycket kunskap samlat på ett och samma ställe!

Vid min ålder känns det ovanligt att vara ny i ett sällskap, men som ny har man privilegiet att ha uppfattningar, som senare kan revideras. Det första jag märkte var ett visst överskott på den typ av forskare som jag själv hör till, nämligen rebellen. Det är en forskare som inte helt ställer upp på etablissemangets villkor, som vill gå sin egen väg och som tänker på ett annat vis. Efter min presentation var det många som kom fram till mig och uttryckte sitt instämmande. Så har vi även den fortfarande fullt aktive forskaren, som driver projekt och producerar högkvalitativa resultat. Jag har lärt mig mycket om kött, schizofreni, värderingar, mat och hållbarhet. Det senare var förresten ett genomgående tema.

Jag är alltså supernöjd med mötet och planerar komma på flera om nu hälsan står en bi. Men det som är bra kan förstås bli ännu bättre och jag har en del funderingar i den vägen. För det första vet jag inte om vi får kopior på presentationerna, men det skulle vara väldigt bra om de kunde göras tillgängliga ty där fanns mycken nyttig information, som redan nu har förirrat sig bort bland de 100 miljarder neuroner som samsas i hjärnan. En deltagarförteckning med ämnesinriktning hade inte heller varit helt fel för det var många som var nya.

I övrigt tycker jag att 10-min presentationerna inte riktigt fungerar, de var för korta. Många av talarna drog över och de som inte gjorde det presenterade ganska ytliga översikter. Det blev inte heller mycket till diskussion efteråt. Vi är ju vana vid längre presentationer och jag tror det skulle bli mer givande med färre men mer uttömmande föredrag. Tillkommer då problemen med tiden, kanske inte alla får tid att presentera och då kanske vi måste införa någon form av urval eller hemska ord: Accept eller reject. Detta vore katastrofalt och jag fruktar det skulle ruinera den goda stämningen. Men för att ta vara på tvärvetenskapens potential måste man ha gott om tid på sig att diskutera olika idéer.

Lasse sa att de lokala avdelningarna finns för dessa ändamål. Måhända, jag är så ny att jag inte fått klarhet i hur de fungerar. Icke desto mindre tror jag att synergin skulle bli betydligt större om så många som möjligt kunde träffas. Inom mitt område har vi ett mellanting mellan konferens och workshop som vi kallar IRIS (Information system Research In Scandinavia) med det uttalade syftet att seniorer ska hjälpa juniorer att producera goda papers. Vi delas in i ett antal grupper om max 10 personer. Alla ska läsa alla paper och det förekommer ingen presentation. Sedan diskuteras varje paper i minst 45 min och det ges en fullödig feedback. Det finns också gott om tid för enskilda diskussioner eftersom tillställningen brukar äga rum på ett avskilt konferenshotell eller dylikt. Vårt sällskap behöver inte lära sig skriva papers, vad vi skulle behöva är mer brainstorming för att få idéer till goda tvärvetenskapliga projekt, möjliga att realisera inom ramen för Strömstad akademi. En idé, som Lasse kom med var att utarbeta en Agenda 2030 för Strömstad akademi. Jag tror att något sådant skulle ge härliga spinoff-effekter även inom andra områden.

Med detta sagt vill jag framföra mitt tack för tre synnerligen givande och berikande dagar och säga att jag är väldigt glad över att tillhöra detta lärda sällskap.

Per Flensburg: Att bli professor nästan utan publikationer

Denna artikel bygger på en publikation med titeln: ”Becoming Professor with almost no publications”. Den är publicerad i Scandinavian Journal of Information Systems och kan gratis hämtas på: http://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1470&context=sjis Den var nerladdad 2 341 gånger den 23 juni. Detta är väldigt mycket inom mitt område.

Hur det började

Det hela började med min C-uppsats, som jag skrev hösen 1971. Den handlade om Selektiv Delgivning av Information. Detta är numera helt ointressant, men jag lärde mig två saker: 1) Antalet publikationer ökar exponentiellt 2) 80% har inga citeringar, vilket betyder att de i princip inte läses. Jag var mycket förundrad över detta. Man får inget betalt, tidskrifterna kostar en förmögenhet, det mesta läses inte och ändå ökar publiceringen exponentiellt! Jag fick helt enkelt inte ihop det! Då var jag inte klar över att det fanns krav på att publicera sig.

1 jan 1972 fick jag jobb på institutionen för informationsbehandling – ADB vid Lunds universitet. I slutet av 70-talet kom jag i kontakt med Kristen Nygaards aktionsforskning i samarbete med facket vid Kongsbergs Våpenfabrik. Forskarna rapporterade som vanligt, men upptäckte att rapporterna inte lästes. Så de omdefinierade resultatet av sin forskning: *Resultatet var de handlingar som arbetarna på verkstadsgolvet utförde på grund av forskarnas göranden och låtande*. Detta gjorde ett djupt intryck på mig! Jag bestämde där och då att jag inte skulle bli en forskare som slösade bort sitt liv på att skriva rapporter som inte lästes, utan resultatet av min forskning skulle helt enkelt vara de intryck jag gjorde på samhället. Mitt huvudsakliga fokus blev undervisningen.

Att bli en bra lärare, ställa tankeväckande frågor, få mina studerande att inse nya saker, få aha-upplevelser, se tillvaron från flera perspektiv och veta vilka grundläggande mekanismer som styr både datorer och samhället, ja det blev mitt mål. Jag lyckades ganska bra, många studerande har efter utbildningen tackat mig för mina insatser. Jag blev 1986 utsett till Lunds universitets bäste lärare; men då hade jag redan sagt upp mig så den utmärkelsen fick jag inte. Ungefär 5 000 studerande har jag träffat under de 45 år jag undervisat och har jag gjort intryck på hälften av dem, ja det är betydligt mer än om jag skulle skrivit 50 forskningsartiklar.

Publicering

I mitt ämne brukar man skriva sammanläggningsavhandlingar. Det krävs 5-6 publicerade artiklar för att bli godkänd. För att bli professor krävs betydligt fler, åtminstone 15-20 stycken. Att bli professor med 2 publikationer, vilket jag blev, är idag inte möjligt.

Jag vägrar alltså att deltaga i publiceringsspelet av följande orsaker:

1. Artiklarna läses av väldigt få
2. Forskningsresultat ska vara fria. Man ska inte behöva betala för dem
3. Antalet citeringar är ett dåligt kvalitetsmått
4. Jag vill göra intryck på samhället, inte på en sluten grupp forskare

Detta innebär inte att jag inte publicerar resultatet av min forskning, det är ju faktiskt alldeles nödvändigt, det innebär bara att jag inte ställer upp den traditionella formen att publicera i tidskrifter som kostar en massa pengar att läsa.

Artiklarna läses av väldigt få

1971 var det alltså 80% av alla artiklar som inte lästes. Under årens lopp kontrollerade jag det där och fann att antalet citerade artiklar sakta ökade. Under senare år har det dock skett en dramatisk förändring. Jag har hela tiden sökt på Web of Science, som i sig har både Science Citation index och Social Science Citation Index. Den drivs av Thompson Reuter och är den databas som ligger till grund för de officiella citeringarna. Man kan alltså räkna med att den är tillförlitlig. Min sökning gällde alla artiklar inom områdena ”Computer science, Information Systems” och ”Information Science, Library Science” under åren 1986-2016. Resultatet av de tre senaste sökningarna syns i tabellen nedan:

	April 2016	**Nov 2016**	**Juni 2018**
Antal publikationer	9908	5120	43 850
Inga citeringar	47%	40	23%
Mer än 5 citeringar	1,3%	23%	47%

Ser vi på noll-citeringar har det skett en dramatisk förändring mellan nov 2016 och juni 2018. Samtidigt har antalet artiklar blivit 8 gånger fler och antalet med mer än fem citeringar har också ökat dramatiskt. Hur kan detta förklaras? Ganska enkelt, det hänger samman med kostnaden för att ta del av journalartiklar. Det kostar 20-30$ för att få läsa en sådan och det vill man inte gärna betala. Det finns då open access som är fria och som har fått allt högre kvalitet. Många forskare föredrar då att läsa dessa och som en konsekvens därav även publicera i open access. Thompson Reuter har insett detta och har tagit in fler och fler open access tidskrifter i sina databaser. Ökningen har varit särdeles dramatisk mellan 2016 och 2018. Mitt påstående att väldigt få läser dessa publikationer stämmer alltså inte.

Kostnader

Min andra invändning handlar om kostnader. Först lägger jag ner en massa tid och energi på att skriva en artikel. Sedan granskar några ytterst kompetenta personer denna artikel och föreslår ett antal förbättringar. Detta kan ibland pågå flera varv innan artikeln blir accepterad. Jag får inget betalt, granskarna får inget betalt, knappt ens erkännande, men om någon vill läsa min publicerade artikel måste de betala 20-30$! Ska biblioteket ha den i någon av sina databaser får de betala en förmögenhet i årsavgift. Detta vägrar jag att ställa upp på! Många andra forskare gör samma sak och på så sätt har open access tidskrifter fått allt större betydelse och erkännande. Men detta är inte heller oproblematiskt, för ofta måste jag betala rejält mycket (ett par tusen) för att få min artikel publicerad. Det är gratis att läsa, men dyrt att publicera. Nu har jag inte specialstuderat open access, så jag vet inte vad pengarna används till och det är faktiskt möjligt att ibland publicera gratis, men att betala överpriser för att få publicera ställer jag inte upp på.

Citering som kvalitetsmått

Antalet citeringar ligger till grund för en del av de fasta statliga forskningsanslagen. Många universitet har det också till grund för tilldelning av fakultetsmedel. Det finns många sätt att maximera citeringarna. Ett vanligt är att alla i en forskargrupp ska citera så många som möjligt i denna grupp. Detta har man dock försökt stoppa genom att inte räkna citeringar från samma institution (affiliation). Följaktligen etableras samarbete med forskargrupper på andra universitet med samma avsikt: Citera så många som möjligt. Ett tredje sätt är att öka antalet

författare genom att be någon från samma eller annat lärosäte att ha synpunkter på manuset. Denne blir då medförfattare och har chans att få ytterligare citeringar. Naturligtvis står alltid handledaren med som författare. Ett fjärde, lite mer arbetssamt sätt, är att starta en tidskrift inom ett ganska begränsat område där ett fåtal författare får många publiceringar. Konsten är att få denna tidskrift erkänd.

Slutna och esoteriska forskargrupper

Alla dessa strävanden efter citeringar leder till att forskarsamhället blir alltmer slutet. Det styrs av vad tidskriftsredaktörerna tycker är intressant, vilket ofta är sofistikerade, specialiserade, avgränsade områden och i många fall ointressanta för övriga samhället. Någon sådan forskare vill jag inte bli och därför ställer jag inte upp på detta. Ändå blev jag professor, inte bara befordrad utan jag sökte och fick en professur i informatik vid Växjö Universitet 2002. Man kan undra hur det gick till.

Som jag sa innan: Jag publicerar, men inte i traditionella tidskrifter. Det finns en konferens inom mitt område som kallas IRIS (Information system Research In Scandinavia) som faktiskt är världens äldsta årliga konferens inom informatik-området. Den har hållits varje år sedan 1978, dvs den firar 40-årsjubileum i år. Egentligen är det en workshop, för tanken är att man ska komma dit med ett första manus. Detta diskuteras i mindre grupper om ca 10 personer i minst 45 min. Det sker ingen presentation och gruppen består av både seniorer och juniorer. Stort sett alla artiklar accepteras. Manuset kan sedan omarbetas med ledning av givna kommentarer och sedan publiceras antingen på någon konferens eller i någon tidskrift. Jag är en av de 10 personer som besökt flest IRIS och har därmed blivit känd för de flesta betydande forskarna i Skandinavien. Därför har sakkunniga känt till mig och bedömt mig vara professorskompetent och rankad som nr 1.

Angelika Basch: Forum Alpbach

I am a member of Forum Alpbach in Austria, an organisation with Erwin Schrödinger of one of its founding members that meets every summer in Alpbach since 1945 to discuss science, economics and politics.

Apart from scholars it is also popular with researchers, journalists, politicians, companies and students of all disciplines.

*The **students can apply for scholarships** so for most of them accommodation and meeting fee is free.*

*Many experts talk in English anyway since it usually attracts international people (in the audience as well as experts), but there are translators present and you can get headphones and the t**he talks translated simultaneously into English**. Furthermore, the talks are broadcast online, simultaneously and can be **streamed by everyone**.*

*A **hashtag** such as #EFA18 is used throughout the meeting and people usually comment on twitter (or Facebook, or whatever…) what is being said and the coverage in the news is usually high.*

I usually try to make it to the Technology Talks (23. 25.8 https://www.alpbach.org/en/event/tec18/ about 600€) which has been so far an incredible opportunity to meet interesting people and for networking and highly recommend it.

Please have a look at their webpage (and their presentation on Facebook and twitter, etc.) and get inspired: https://www.alpbach.org/en/

Åsa Morberg: Ämnesbetyg i gymnasieskolan förslås av regeringen – den inre verksamhet behöver då förändras

En diskussion behövs inte bara av vilken typ av betyg som ska finnas i gymnasieskolan, utan det behövs också en diskussion om betygen i stort. Vem behöver dem? Vad gör de med undervisningen? Hur påverkar de elevernas lärande? Hur ser mottagande högre utbildning på betygen? Hur är korrelationen betyg och kunskapsnivå?
En någorlunda enig lärar- och forskarkår hävdar att betygens funktion idag, främst är att sortera eleverna i ”prima” och ”sekunda”. Genom sorteringen gynnas de elever, som från början fått goda förutsättningar, dvs. födda av högutbildade föräldrar, att klara sig bra i skolan. De får motivation genom de höga betyg de får. Dessa elever kan vara säkra på att hamna långt fram i kön till de goda akademiska utbildningarna som leder till högstatusyrken. För de svaga eleverna är betygen förödande. Genom kursbetyg (eller ämnesbetyg) får de klart för sig att de tillhör de ”sekunda”. De saknar förutsättningar att följa med i undervisningen, men måste ändå delta i proven. De tappar då de viktigaste drivkrafterna för skolarbetet, nämligen lusten att lära och framgången i lärandet. Vad värre är tappar de också självförtroende och framtidstro. Gymnasieskolan har många ”tappade sugar” och många ungdomar som mår dåligt.
Regeringen har lagt ett förslag om att införa ämnesbetyg i gymnasieskolan och tänker återinföra ämnesbetyg i gymnasie- och gymnasiesärskolan. För att man ska kunna avge ämnesbetyg krävs, förändringar så att ”kurser blir egna ämnen” eller att ”ämnen blir egna kurser”. Kopplingen innehåll, form och kontroll hänger samman. Det kan inte vara på något annat sätt. Betyg och bedömning måste vara en integrerad del av lärprocesserna.

Systemet med ämnesbetyg i en kursorganiserad skola haltar betänkligt, förstås. Hur tänker ansvariga här? Betygssystemen är kopplade till inhämtandet av kunskaper, färdigheter och förmågor, som sedan redovisas och kontrolleras, bedöms och betygssätts. Det bör under alla förhållanden finnas fokus på undervisningens organisation och inte enbart på vilken typ av betyg som ska avges. Här startar regeringen i fel ända.

Kursbetygen har visserligen kritiserats för att förhindra ämnesfördjupning, orsaka stress och bidra till ökade avhopp från gymnasieskolan i förtid. Varje kursbetyg blev nämligen ett slags slutbetyg. Vilka eventuella konsekvenser ämnesbetygen får för tillträde till högre utbildning behöver dessutom utredas. Betygen i högre utbildning är idag kursrelaterade. Behöver då kursstruktur och betygssystem ändras i högre utbildning också?

Skolämnen är inga statiska konstruktioner. De förändras, utvecklas och till och med avvecklas. Skolämnen förändras också till beteckning, innehåll och form. Ett skolämne utgörs av en rubrik för skolundervisning i ett bestämt och avgränsat område. Ett skolämne är tänkt att innehålla sådant som gör att eleverna klarar sig bättre i livet och dessutom sådant som gör att hela vårt samhälle fungerar bättre. Givetvis ska dessa konstruerade skolämnen möjliggöra för eleverna att lära sig innehållet och lärare ska naturligtvis också kunna undervisa om detta innehåll och även bedöma och betygssätta. Detta har ibland ställt till problem som vi alla vet.

Skolan är politiskt styrd och politisk påverkan kan också förändra skolämnen såväl till innehåll som form. Vetenskapliga rön påverkar skolämnen. På ett övergripande plan är det Sveriges riksdag och ansvarig myndighet, Skolverket, som har stor betydelse för ett skolämnes framväxt och utformning, medan lärarna och eleverna betyder mest för skolämnens konkreta och praktiska genomförande i klassrummet. Tolkningarna av styrdokumenten är väldigt olika, vilket gör att ett ämnes praktiska inriktning förändras och ser olika ut.

Lärarutbildningen används också ibland att förändra skolan. Den lärarutbildningen som startade 1988 är ett sådant exempel. Reformen skulle ha en utvecklande funktion på skolväsendet. Stadiegränserna skulle underlättas genom den nya strukturen där det tidigare förhållandet med särskilda lärare för respektive stadium, skulle ersättas av ett slags ”omlott-system” för lärarna (tidigare- och senarelärare, årskurs 1-7 och 4-9). Årskurserna 4, 5, 6 och 7 var gemensamma för de båda lärarkategorierna. Det var där som en överspridning av metodiken förväntades ske. Förändringarna skulle bidra till att lärarutbildningen för de lägre årskurserna blev mindre bred och mera djup, och lärarutbildningen för de högre stadierna bredare och mindre djup – med andra ord skulle lärarutbildningarna för olika stadier bli mer lika varandra. Genom lärarnas stadieövergripande kompetens räknade man med en överspridning av respektive stadiums metoder och arbetssätt till de omkringliggande stadierna.

Dessutom har många lärarutbildare varit och är läromedelsförfattare. Läromedel har haft och har idag stor påverkan på skolämnesutvecklingen. Ibland har läromedlet till och med varit lika med kursen i ämnet, och inte de anvisningar som getts av Skolverket. Utrustning, lokaler och en rad andra faktorer påverkar också skolämnens utveckling. Skolämnesbegreppet är problematiskt. Det vet alla lärare i högre utbildning som tar emot gymnasieskolans elever.

Betygssystemet anses främja lärande, premiera hårt arbete och spegla de kunskaper eleverna faktiskt har. Varje lärare vet naturligtvis att så inte är fallet.

Men vi låtsas, i alla fall.

Mariana Back: BRIDGES STOCKHOLM 2018

Mathematics, Art, Music, Architecture, Education, Culture

I sommar är Tekniska museet, i samverkan med flera andra institutioner, värd för en internationell konferens som ägnar sig åt kopplingar mellan matematik och olika konstformer. Konferensen behandlar allt från kaosteori till datoranimering. Den har även inslag av musik, poesi - och till om med dans - med matematiska förtecken. Det pågår 25 - 28 juli. Det tre första dagarna består av föreläsningar och workshops, och dessa är främst för konferensdeltagarna, men den 28 juli bjuds allmänhet in till "Family Day - Art, Math and Play", en aktiv dag i Matematikträdgården.

Söndagen den 29 juli arrangeras en utflykt utanför det ordinarie programmet. Då kan man resa med båt till Artipelag, samt besöka andra utflyktmål i Stockholmstrakten.

Huvudinnehållet är presentation av vetenskapliga uppsatser, men dessutom anordnas många Hands -On Workshops under ledning av erkända konstnärer och matematiker. Det slutgiltiga programmet för 2018 presenteras inom kort, men tidigare års program på http://bridgesmathart.org/bridges-2018/ ger en idé om innehållet och bredden.

Strömstad akademi (ca 5 personer) erbjuds att delta/ medverka i konferensen utan kostnad. Det gäller endast konferensavgiften (ca 3000 kr) men inkluderar dock inte arvode, mat eller resor.

Vill du delta i konferensen eller vara med för att hjälpa till som "matematikvärd", vänligen kontakta Mariana Back, Intendent och projektledare på Tekniska museet.

Ni får inom kort mer och utförlig information om evenemanget.

Med vänlig hälsning,
Mariana
Direct: +46 8 450 57 57
mariana.back@tekniskamuseet.se

Kosterhavsfestivalen 2018

https://www.facebook.com/events/616668302010751/

Concert Venues:
Nord Koster (at the field below the lighthouses) and Skagerack Culture House, Strömstad.
All info is subject to change/ Det tas forbehold om mindre endringer i programmet.

Friday, 20 July, 17.30: Antonin Dvorak: Trio Op. 90. "Dumky".
Felix Mendelssohn: Trio in D-minor, Op. 49.
Violin: Artur Kaganovskiy. Cello: Martin G. Rasten. Piano: Attila Székely

Saturday 21 July 17.30:
César Franck: Violin Sonata in A-Major. Violin: Artur Kaganovskiy. Piano: Attila Székely
L. V. Beethoven: Quintet in C-Major Op. 29. "Storm".
Violin: Artur Kaganovskiy and Lisa Marie Vogel. Viola: Martin Lissola and Eszter Kaganovskiy. Cello: Martin G. Rasten. Piano: Attila Székely

Sunday 22 July 17.30: Franz Schubert: Trio Nr. 2. in E-flat Major, Op. 100.
Violin: Artur Kaganovskiy. Cello: Martin G. Rasten. Piano: Attila Székely
Wolfgang Amadeus Mozart: Quintet in G-Minor K. 516.
Violin: Artur Kaganovskiy and Lisa Marie Vogel. Viola: Martin Lissola and Eszter Kaganovskiy. Cello: Martin G. Rasten. Piano: Attila Székely

Monday 23 July, 17.30: Strömstad, Skagerack Culture House: Karlsson Barock. Meet one of Sweden's leading Baroque Orchestras! Program details soon to be available.

Nordkoster: Lille Marius. Vocal: Julie M. G. Rasten. Guitar/Vocal: Marius Ytredal
Violin/Vocal etc: Steinar Trææt

Tuesday 24 July 17.30:
Johannes Sebastian Bach: Goldberg Variations. Solo Piano: Mikael Holmlund.

Wednesday 25 July 25 17.30: Recital. Program details to be available shortly. Piano: Martin Sturfält. Clarinet: Dimitri Ashkenazy

Thursday 26 July 26 17.30: Johannes Brahms: Clarinet Trio in A-Minor, Op. 114 and Farrenc: Clarinet Trio in E-Flat Major, Op. 44.
Piano: Martin Sturfält. Clarinet: Dimitri Ashkenazy. Cello: Martin G. Rasten

Friday 27 July 27 17.30: Carl Michael Bellman & Sjokolade. Sjokolade / Chocolate: Anne Kristin Bakke. Vocal / Guitars: Harald Hougaard.

21.00 by the lighthouses, free entrance:
Johann Sebastian Bach: Suite No. 1 for cello solo -Måneformørkelseskonsert.
Cello: Martin G. Rasten. (This arrangement requires quiet weather conditions free of rain-)

Saturday July 28th: Ensemble Makadam & Avin Omar.
European classical music meets the Middle East vocal tradition in unique interaction through improvisation.

Sunday 29 July: Karlsson Barock. One of Swedens leading barock orchestras visits the festival´s humble main stage at North Koster. Program to be available shortly.

Monday July 30th: Marlene Dietrich & Edith Piaf: Lieder & Chansons
Klara Gmiter, formerly Claire Varga- has visited the festival with great success presenting great programs with Edith Piafs immortal repertoire. It´s with a great pleasure and anticipation that we present her, and the fellow actor Peter-Benjamin Eichhorn with a new program, where even Piafs German equivalent, Marlene Dietrich is included!
Vocal: Klara Gmiter. Guitar: Peter-Benjamin Eichhorn.

Bland akademins tiotal hedersprofessorer märks:

- Bodil Jönsson *(fysiker, författare)*
- May-Britt Moser *(nobelpristagare)*
- Edvard Moser *(nobelpristagare)*
- Christer Fuglesang *(astronaut)*
- Ole Petter Ottersen *(rektor på KI)*

STRÖMSTAD AKADEMI

Hundratalet ledamöter från hela världen

I juni 2018 består akademin av 150 ledamöter från 15 länder och från olika discipliner.

Antalet medlemmar ökat stadigt, vilket visar på att ett institut som Strömstad akademi fyller en viktig funktion i samhället.

Vill du bli ledamot?

HÖR AV DIG, LÄS MER ELLER KONTAKTA OSS:

- akademi@stromstadakademi.se
- www.stromstadakademi.se

STRÖMSTAD AKADEMI

Institut för avancerade studier

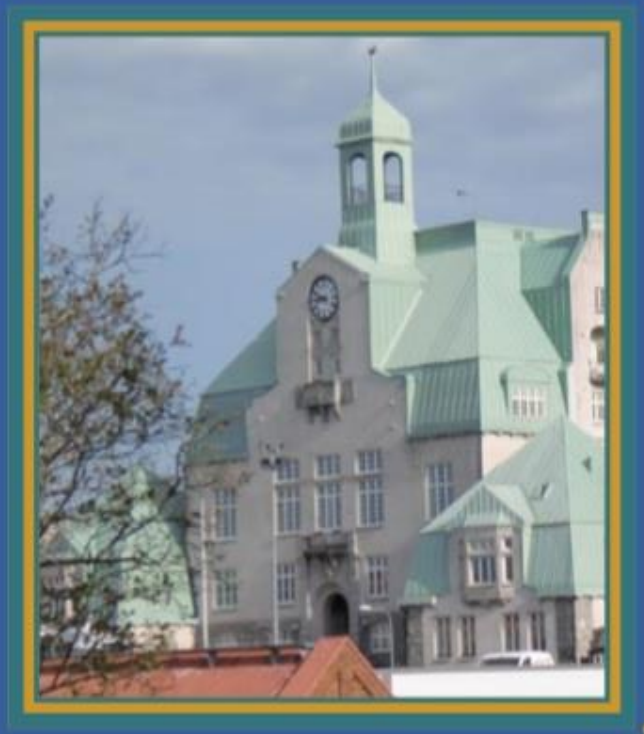

En kunskapsresurs för samhället

Många seniora forskare vill fortsätta forska, även efter uppnådd pensionsålder, men långt ifrån alla har en plattform för sin verksamhet. Strömstad akademi erbjuder sedan 2008 aktiva forskare en akademisk hemvist, som gör det möjligt att fortsätta forska även efter 67 års ålder.

Våra medlemmar, både äldre och yngre, kommer från olika länder och tillsammans skapar Strömstad akademi en gedigen kunskapsbank av vetenskaplig kompetens och beprövad erfarenhet.

De flesta i akademin har forskat i många år. För samhället är det angeläget att ta tillvara seniora forskares samlade resurser och stora kontaktnät världen över.

Akademin är i huvudsak virtuell, med kontor i Strömstad och lokala avdelningar i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Malmö/Lund och Falun.

STRÖMSTAD AKADEMI

Institut för avancerade studier

Vad akademin gör – möjligheter

- Samarbetar med en rad andra institutioner, bland annat Högskolan Väst.
- Deltar som experter och referenspersoner i akademiska verksamheter.
- Agerar mentorer åt yngre forskare.
- Publicerar akademins egen skriftserie, Acta Academiae Stromstadiensis, AAS.
- Publicerar antologier, senast Barnbarnens århundrade.
- Arrangerar varje år en vetenskaplig flerdagarskonferens i Strömstad.
- Anordnar vetenskapsdagar i de olika lokala avdelningarna.
- Håller offentliga föreläsningar i Strömstad och skriver månatliga krönikor i Strömstads Tidning.
- Publicerar varje månad nyhetsbrev på akademins webbplats.

30-tal discipliner

Akademins ledamöter har spetskompetens inom vitt skilda forskningsfält.

- Arkitektur
- Astronomi
- Biologi
- Ekonomi
- Etik
- Etnologi
- Fysik
- Förnybar energi
- Historia
- Information
- Klimatologi
- Kulturgeografi
- Kommunikation
- Litteraturvetenskap
- Medicin
- Miljösystemanalys
- Museivetenskap
- Musik
- Neurolingvistik
- Omvårdnad
- Religion
- Oceanografi
- Pedagogik
- Psykologi
- Samhällsvetenskap
- Sociologi
- Språk
- Teknologi

Vi vill skapa bästa förutsättningar för Sverige att utnyttja forskare i alla åldrar.

Strömstads Tidning 19/6-18: Lars Bromans krönika

communicare scientias

Strömstad VETENSKAPSFEST

communicare scientias

BILD: STRÖMSTAD AKADEMI

Mycket har hänt under akademins tio år

VETENSKAPSKRÖNIKA: OM FRAMVÄXTEN AV STRÖMSTAD AKADEMI

Under 2007 växte idén om en akademi för emeritiprofessorer fram i samtal mellan Erik Hofrén, Aadu Ott och mig, skriver Lars Broman.

Även om ledamöterna kan finnas i hela världen så behövde akademin en fysisk hemvist. Vi fastnade för Strömstad, en fin stad mitt emellan Oslo och Göteborg och med ett stadshus fullt värdigt ett Institut för avancerade studier.

DEN 30/1 2008 uppvaktade vi kommunstyrelsen som ställde upp på våra tankar, så den 10/9 startade Strömstad akademi vid ett möte med fyra akademiker och två kommunrepresentanter. En artikel under sommaren i Universitetsläraren lockade många intresserade, så under vår första akademiska högtid i stadshuset 26–27 juni 2009 kunde våra 30 första professorer och forskare installeras.

SEDAN DESS HAR akademin vuxit och utvecklats, både lokalt, nationellt och internationellt. Idag har vi 130 ledamöter – flertalet professorer och seniora, men också många yngre – och kommer från 14 olika länder i 5 världsdelar.

Bland våra hedersprofessorer finns två nobelpristagare och en astronaut. Vår senaste hedersprofessor är Ole Petter Ottersen, sedan ett år rektor för Karolinska Institutet och han medverkar i årets Vetenskapsfest.

Under akademins tio år har mycket annat hänt! Vi har en hemsida www.stromstadakademi.se. Här hittar du bland annat månadens nyhetsbrev, det senaste utgivet 31/5.

HÄR FINNS OCKSÅ skrifter i vår serie Acta Academiae Stromstadiensis. Akademiledamöter skriver varje månad en krönika i Strömstads Tidning och ger då och då en populärvetenskaplig föreläsning i museet eller biblioteket. Ledamöterna kommer från ett trettiotal olika discipliner så du kan säkert hitta ett och annat som intresserar just dig!

I år har vi skrivit om oss i Vetenskapsrådets nyhetsbrev Curie och hållit ett seminarium i riksdagshuset; vi har fått inbjudan att berätta mera för Sällskapet riksdagsledamöter och forskare.

Vi har också inspirerat Högskolan Väst och kommunen att starta en akademisk inspirationskurs i Strömstad med kursstart 15/10. Mer information på www.hv.se – skriv "inspirationskurs" i sökfältet.

VARJE JUNI HAR vi Vetenskapsfest, till vilken alla inbjuds att gratis lyssna på korta populärvetenskapliga presentationer. Onsdag kväll ges föreställningen "Kärleken och tiden" kl 18 med författaren Bodil Jönsson, körledare Gunnar Eriksson och Göteborgs kammarkör – den är dock inte gratis och biljetter finns att köpa i Turistbyrån. I år äger festen rum i Kulturhuset Skagerack. Se hela programmet här: www.stromstad.se/akademi.

VÄLKOMNA TILL SKAGERACK 19-20 juni!

LARS BROMAN

LARS BROMAN. Rektor Strömstad akademi.

Bland våra hedersprofessorer finns två nobelpristagare och en astronaut.

Strömstads Tidning 21/6-18. Marita Adamsson om festivalen

FART. Bensträckare i all ära men dans ger litet mera fart. Maryrou Wadenberg, före detta showdansare och instruktör i olika rörelsekonster, ledde dansgausen med deltagarna.

Massor av idéer finns för att rädda jorden

STRÖMSTAD: MEN DET GÄLLER ATT TÄNKA FRIARE

Läget är allvarligt, men alla kan göra något för att vända utvecklingen. Det var budskapet på Vetenskapsfestens första dag, där klimathot och miljö stod i fokus hos Strömstad Akademi.

Ekonomagronomen Kjell-Åke Brossson från Statens Lantbruksuniversitet tecknade en mörk bild där – enkelt förklarat – ovädersskatastrofer stod mot sommaridyll och oförmågan att omsätta klimatmål i praktisk verklighet gör att utvecklingen går mot ovädersscenarior.

Bara 2 av 16 svenska miljömål för år 2020 kan uppfyllas i tid, visade han och undrade var klimatfrågan är i valrörelsen.

– Den borde vara prio ett-ett-ett. Den är prio noll-noll-noll.

MEN HAN FÖRKLARADE att han ändå tros på framtiden.

– Vi måste ta tag i frågan på global nivå – och samtidigt ta ansvar nere på individnivå.

När sedan övriga föreläsare tog vid kom de med exempel från olika verksamheter. Landskapsarkitekten Helena von Bergen berättade hur man kan göra en landskapsanalys som ett komplement till kommunernas översiktsplaner. Analysen beskriver boende, geologiska förutsättningar, flora och fauna, kulturhistoria, bebyggelse och markanvändning för att visa olika styrkor och svagheter som finns, vilka hot och vilka möjligheter.

Det kräver närvaro och personlig kontakt.

– Man måste ut och prata med folk, sitta på bryggan och i parken, fråga hur de gör, varför och vad de har för svårigheter.

DET KAN VARA kontroversiellt, säger hon, därför att en sådan genomgång lyfter fram intressekonfliktet.

Vi har hittills inte varit innovativa nog för att lösa problem, är hennes slutsats.

Det bekräftas när Dan Melander tar över mikrofonen. Han arbetar numera med stadsodling och grön affärsutveckling i Göteborgsområdet, men har 25 år i Norra Bohuslän bakom sig.

Han börjar med sin oro för att demokratin urholkas och säger att tjänstemän fastnar i själva systemet och inte lyssnar till den lokala befolkningen. Det har däremot han själv gjort.

– Jag gjorde som Helena sade. Jag gick runt och knackade på dörrar i Angered och pratade med folk.

HANS BERÄTTELSE OM vad han säger till ungdomarna i Angered visar litet av de olika perspektiven. Många av Angereds unga har föräldrar som inte är födda i Sverige. Många av dem kan flera språk. De flesta har ett jättestort internationellt kontaktnät.

– Deras nät är mycket större än Volvos styrelses, säger han och slår fast att här bland förortsungdomarna finns en enorm kunskap.

Här finns också kunskaper om lokala marknader och lokal matproduktion som han vill utnyttja, säger han, och visar bilder på odlingar och boskapsskötsel i staden. Planer på stora fiskodlingar finns också. Vägen från produktion till restaurangbord ska bli kort-kort

GRÖN STAD. Dan Melander, före detta nordbohusläning, är starkt engagerad i utvecklingen av bland annat stadsodlingar i Göteborg.

PANEL. Kjell-Åke Brorsson, ekonomagronom, Märta Jansdotter, Gröna Gårdar, Helena von Bergen, landskapsarkitekt och Dan Melander, stadsodlare.

LANDSKAPSANALYSER. Helena von Bergen grepper sina områdens svagheter och styrkor i en särskild analys.

"Den borde vara prio ett-ett-ett. Den är prio noll-noll-noll."

KJELL-ÅKE BRORSSON
om miljöfrågan

och de nya företagen ska bygga hela ekosystem.

HUR EKOSYSTEM FUNGERAR och hur samspelet ser ut mellan människan, djuren och naturen är inte alltid lätt att reda ut. Märta Jansdotter, som föder upp nötkreatur och får som betesdjur, gav sig i kast med den etablerade bilden av att nötkötsuppfödning är ett gigantiskt klimathot och ifrågasatte sanningshalten.

– Man jämför kött med kokta bönor, men tar inte hänsyn till att man måste äta oerhört mycket mer bönor än kött för att få täcka proteinbehovet. Dessutom får vi mer fullvärdigt protein av kött, sade hon bland annat.

Även argumentet att kor släpper ut stora mängder av växthusgasen metan utmanade hon.

– Vi vet för litet. Man har inte kunnat mäta hur mycket koldioxid som möjligen också lagras in i marken. Det är svårt att mäta, men korna kanske har positiva effekter också.

En sådan är däremot påtaglig: Betesdjuren håller markerna öppna och stärker biologisk mångfald.

MARITA ADAMSSON

En värld där människan har makt

STRÖMSTAD

Det finns en tipping-point, det vill säga en gräns där en liten variation leder till en stor förändring, som inte kan göras ogjord, förklarar meteorologen Martin Hedberg.

Han är föreläsare på Strömstad Akademis Vetenskapsfest och förklarar med en mängd hisnande grafer hur temperaturen är på väg att dramatiskt höjas och hur detta kommer att leda till smältande glaciärer och höjda havsnivåer.

Det har hänt förr, utan människans påverkan. Men nu är människan en viktig aktör och förändringarna går mycket snabbare än förr, förklarar han. Han beskriver förslaget att kalla den tidsålder vi lever i för Antropocen, människans, och definitionen att människan kan omskapa planeten, som en möjligen intelligent aktör.

Det där "möjligen" har han fäst sig vid. Och det är oneklligen en viktig passus. För är människan intelligent anpassar hon sin påverkan efter vad systemen till – om inte finns dåliga förutsättningar för hennes efterkommande, särskilt som förändringarna vid tippingpoint är irreversibla.

Vi har redan byggt in effekter av den klimatförändring som är ett faktum.

– Även om vi stoppar temperaturhöjningen nu kommer havet att fortsätta att stiga. Temperaturer ändras snabbt, men havsnivån tar tid att påverka, säger han.

DIAGRAMMEN VISAR ATT perioder med extrem värme blivit 100 gånger så vanliga som de var under perioden 1951-80 och att dagar med extrem värme faktiskt är vanligare än dagar med vanlig kyla.

Han delar scenen med Marilyn Mehlmann, grundare och aktiv i föreningen Legacy17 som med undervisning och rådgivning ska hjälpa människor att ändra livsstil.

Hon utgår från haven, som är jordens bladomlopp, och säger att de är sjuka. Sjuka av plast, övergödning och luftföroreningar, som till slut via regnvatten hamnar i haven.

"Vi går fortfarande åt fel håll. Men var och en av oss kan bidra till förändring."

MARILYN MEHLMANN
Legacy17

Sjölva blir vi sjuka genom att till exempel ina fisk som blivit förgiftad.

PRECIS SOM FLERA andra föredragshållare säger hon att mardistributionens organisation får oss att köpa fel varor, onyttiga för både oss och ekosystemen.

– Vi går fortfarande åt fel håll. Men var och en av oss kan bidra till förändring.

Att stödja jordbrukare som använder hållbara metoder och bygger upp ekosystemen är ett sätt, att välja politiker som tar frågan på allvar en annan.

Dan Melanders experiment med fiskodling i Göteborg (se artikel här intill) tycker hon är spännande.

– Vi måste experimentera, söka lösningar, säger hon och berättar om fiskare i Filippinerna som får betalt för att fiska upp gamla fisknät, som i haven skadar både miljön och andra djur.

HENNES RÅDGIVNING INNEBÄR också konkret individuellt stöd till människor som vill ändra livsstil. Hon föreslår att man sätter upp tydliga konkreta mål, som går att nå. Man ska inte säga att man aldrig mer ska köra bil till jobbet, man kan istället bestämma sig för att ta bussen tre dagar i veckan i sex veckor och se hur det fungerar. Till exempel.

– Att samarbeta med andra brukar också vara bra. För de flesta är det lättare att göra något tillsammans.

Det handlar också om att få folk att samlas och diskutera, säger hon, och tar återigen Dan Melanders berättelse om arbetet i Göteborg fungerat som exempel.

MARITA ADAMSSON

BILD: MARITA ADAMSSON

PEDAGOG. Martin Hedberg kunde lättbegripligt förklara svåra sammanhang.